

(ร่าง)คู่มือ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

อำเภอ.....จังหวัดอุดรธานี

สำนักงาน กศน.จังหวัดอุดรธานี

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงาน กศน.จังหวัดอุดรธานีดำเนินการจัดทำ(ร่าง)คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท เพื่อนำมาทดลองใช้ในการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท วันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2559 ณ ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล เพื่อให้ครู กศน.ตำบลใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ กศน.ตำบล

ซึ่งเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วคณะกรรมการจะดำเนินการแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

สำนักงาน กศน.จังหวัดอุดรธานี ใคร่ขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่ได้ดำเนินการจัดทำ(ร่าง)คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท ขึ้นมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สำนักงาน กศน.จังหวัดอุดรธานี

มิถุนายน 2559

สารบัญ

	หน้า
หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท	1
ความสำคัญ	1
จุดมุ่งหมาย	1
วัตถุประสงค์	1
เนื้อหาของหลักสูตร	1
เวลาเรียน	1
แหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียน	2
การวัดและประเมินผลการเรียน	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร	2
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท	3
ภาคผนวก	
แบบทดสอบก่อนเรียนหลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท	5
ใบความรู้ที่ 1 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	8
ใบงานที่ 1 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	12
ใบความรู้ที่ 2 เกษตรทฤษฎีใหม่	13
ใบงานที่ 2 เกษตรทฤษฎีใหม่	15
ใบความรู้ที่ 3 หลักการทรงงาน	16
ใบงานที่ 3 หลักการทรงงาน	19
ใบความรู้ที่ 4 ปิดทองหลังพระ	20
ใบงานที่ 4 ปิดทองหลังพระ	22
แบบทดสอบหลังเรียนหลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท	23
แบบสอบถามความพึงพอใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท	26
คำกล่าวรายงานพิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล	27
คำกล่าวเปิดพิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล	29

หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

ความสำคัญ

ด้วยพระปรีชา จิงทรงเล็งเห็นว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจะมีความสอดคล้องกับสภาพ และพื้นฐานของสังคมไทยโดยจะต้องยกระดับความสามารถในการพึ่งตนเองของประชาชนและชุมชนขึ้นมาให้มีชีวิตเรียบง่ายไม่ก่อหนี้สิน ลดกิเลสและความอยากได้จนสามารถหล่อเลี้ยงตัวเองและครอบครัวให้อยู่รอดได้มีคุณภาพมีชีวิตที่ดีและจะส่งผลทำให้ชุมชนมีความสุขเพราะไม่เดือดร้อนจากปัญหาเศรษฐกิจ จนร่วมกันสร้างสรรค์หรือฟื้นฟูวัฒนธรรมชุมชนอันงดงามขึ้นมาได้

ดังนั้นจึงมีผู้คนมากมายที่ได้น้อมนำเอาหลักการทรงงานพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนแนวพระราชดำริเรื่องทฤษฎีใหม่ที่เป็นเรื่องการเกษตรยังชีพ ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกันมาเป็นแนวทางในการดำรงชีพ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีชีวิตที่ดีขึ้น โดยการเรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

วัตถุประสงค์

1. ผู้เรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่
3. ผู้เรียนสามารถนำหลักการทรงงานไปประยุกต์ใช้ตามวาระและโอกาสต่างๆได้
4. ผู้เรียนสามารถนำแนวทางของปิดทองหลังพระไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตของตนเองและครอบครัวได้

เนื้อหาของหลักสูตร

1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เกษตรทฤษฎีใหม่
3. หลักการทรงงาน
4. ปิดทองหลังพระ

เวลาเรียน

จำนวน	15	ชม.
ทฤษฎี	3	ชม.
ปฏิบัติ	12	ชม.

แหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียน

1. ศูนย์การเรียนรู้
2. ปราชญ์/ภูมิปัญญาชาวบ้าน
3. ใบความรู้
4. วิดีทัศน์
5. เว็บไซต์

การวัดและประเมินผลการเรียน

1. การสังเกต
2. การสอบถาม
3. การทดสอบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประชาชนในชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักการทรงงาน เข้าไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตของตนเองครอบครัวและชุมชน

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วยเนื้อหา 4 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 หลักตามรอยเบื้องพระยุคลบาท จำนวน.....4.....ชั่วโมง

ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 3 ชม.

เรื่องที่ 2 เกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน.....4.....ชั่วโมง

ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 3 ชม.

เรื่องที่ 3 หลักการทรงงาน จำนวน.....1.....ชั่วโมง

ทฤษฎี 1 ชม.

เรื่องที่ 4 ปิดทองหลังพระ จำนวน.....6.....ชั่วโมง

ปฏิบัติ 6 ชม.

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

วันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2559 เวลา 07.00 -16.30 น.

ณ ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัดอุดรธานี

โดย ศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ.....

สำนักงาน กศน.จังหวัดอุดรธานี

- 07.00-08.00 น. ผู้เรียนลงทะเบียน รับป้ายชื่อ และกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย
- 08.00-08.30 น. กิจกรรมที่ 1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท
ประธานพิธีเปิดโดย
หัวหน้า กศน.ตำบล กล่าวรายงานวัตถุประสงค์
1.บทบาทหน้าที่ของศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล
2.กิจกรรมการเรียนรู้ หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท จังหวัดอุดรธานี
- 08.30-09.00 น. กิจกรรมที่ 2 ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- 09.00-10.00 น. กิจกรรมที่ 3 วิทยากรบรรยาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 10.00-10.15 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.15-11.15 น. กิจกรรมที่ 4 วิทยากรบรรยาย เกษตรทฤษฎีใหม่ และชมวิดีโอทัศน์เรื่อง.....
- 11.15-12.15 น. กิจกรรมที่ 5 วิทยากรบรรยาย หลักการทรงงาน และศึกษาด้วยตนเองจากนิทรรศการ
- 12.15-13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-13.45 น. กิจกรรมที่ 6 ผู้เรียนศึกษารณคดีตัวอย่าง โครงการปิดทองหลังพระ อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี
จากการชมวิดีโอทัศน์
- 13.45- 14.00 น. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้และแนวทางที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว
และชุมชน
- 14.00-16.00 น. กิจกรรมที่ 7 สรุปแนวทางการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
และเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล โดยให้ผู้เรียน ชมการถ่ายทอดสดพิธีเปิด ศูนย์เรียนรู้และ
เกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล จาก 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ และฟังการกล่าวรายงาน
ของพลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ
การบรรยายให้ข้อคิดเห็นการดำเนินงานของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ประธานพิธี
เปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล
- 16.00-16.30 น. กิจกรรมที่ 8 ผู้เรียนจัดทำแบบทดสอบหลังเรียนและคุณครูเชิญตัวแทนผู้เรียนแสดงความ
คิดเห็นสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้และข้อคิดเห็นต่างๆ 2-3 คน
คุณครูนัดหมายกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งต่อไป
- กิจกรรมที่ 9 ประธานกล่าวปิด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

หมายเหตุ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 100 คน โดย 40 คน เป็นผู้เรียนที่มาจาก หมู่บ้านที่ได้รับคัดเลือกเป็นหมู่บ้านที่จะจัดกิจกรรมเป็นหมู่บ้านตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของตำบลนั้นๆ
2. ให้ผู้เรียน 40 คน จากหมู่บ้านตามรอยเบื้องพระยุคลบาท เป็นผู้ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. ประธานในพิธีเปิดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามที่ กศน.ตำบลได้เรียนเชิญไว้
4. ให้แต่ละตำบลเรียนเชิญวิทยากรในท้องถิ่น ในแต่ละข้อ
 - 4.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 4.2 เกษตรทฤษฎีใหม่
 - 4.3 หลักการทรงงาน
5. แบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน และสื่อการเรียน สำนักงาน กศน.จังหวัดอุดรธานี จัดทำต้นฉบับส่งไปให้ กศน.อำเภอจัดเตรียมให้ กศน.ตำบลไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป
6. วัตถุประสงค์เกษตรทฤษฎีใหม่
 - 6.1 กศน.อำเภอกุตุฉับ เรื่อง.....
 - 6.2 กศน.อำเภอกุมภวาปี เรื่อง.....
 - 6.3 กศน.อำเภอไชยวาน เรื่อง.....
 - 6.4 กศน.อำเภอทุ่งฝน เรื่อง.....
 - 6.5 กศน.อำเภอน้ำโสม เรื่อง.....
 - 6.6 กศน.อำเภอโนนสะอาด เรื่อง.....
 - 6.7 กศน.อำเภอบ้านดุง เรื่อง.....
 - 6.8 กศน.อำเภอบ้านผือ เรื่อง.....
 - 6.9 กศน.อำเภอเพ็ญ เรื่อง.....
 - 6.10 กศน.อำเภอเมืองอุดรธานี เรื่อง.....
 - 6.11 กศน.อำเภอวังสามหมอ เรื่อง.....
 - 6.12 กศน.อำเภอศรีธาตุ เรื่อง.....
 - 6.13 กศน.อำเภอสร้างคอม เรื่อง.....
 - 6.14 กศน.อำเภอหนองวัวซอ เรื่อง.....
 - 6.15 กศน.อำเภอหนองแสง เรื่อง.....
 - 6.16 กศน.อำเภอหนองหาน เรื่อง.....
 - 6.17 กศน.อำเภอนายูง เรื่อง.....
 - 6.18 กศน.อำเภอพิบูลย์รักษ์ เรื่อง.....
 - 6.19 กศน.อำเภอภูแก้ว เรื่อง.....
 - 6.20 กศน.อำเภอประจักษ์ศิลปาคม เรื่อง.....
7. การแต่งกายชุดพื้นเมืองของตำบล/ชุดสุภาพ
8. กิจกรรมนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

แบบทดสอบก่อนเรียน
หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

คำชี้แจง ตอนที่ 1 ให้เลือกข้อตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

- ข้อใดอธิบายถึงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้องที่สุด
 - แนวคิดนี้ใช้ได้เฉพาะเกษตรกรเท่านั้น
 - ความพอเพียง คือ การรู้จักคิด พอใจกับสิ่งที่ตนมีอยู่
 - ความพอเพียง หมายถึง พออยู่ พอกิน พอใช้ และไม่พึ่งพาผู้อื่น
 - ความพอเพียง คือ การพอมี พอกินสำหรับตนเอง และครอบครัว
- ข้อใดต่อไปนี้เป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงในช่วงภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ
 - นิตยา สั่งจองรถยนต์รุ่นใหม่ที่น่าเข้ามาจากยุโรป
 - จันทิมา นั่งรถประจำทางมาทำงานแทนการขับรถส่วนตัว
 - สาวิตรี เดินทางไปพักผ่อนต่างประเทศเป็นประจำทุกเดือน
 - พรรณทิภา สั่งซื้อเครื่องสำอางของต่างประเทศทางอินเทอร์เน็ต
- นายสมศักดิ์ อายุ 45 ปี ถูกบริษัทจ้างให้ออกจากงาน พร้อมทั้งให้เงินสดจำนวนหนึ่ง ถ้านักเรียนเป็นสมศักดิ์ จะทำอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - เปิดร้านขายของชำ
 - นำเงินไปลงทุนในตลาดหุ้น
 - นำเงินไปซื้อรถใหม่ป้ายแดง
 - นำเงินไปฝากธนาคารเพื่อกินดอกเบี้ย
- ทฤษฎีใหม่ หมายถึงอะไร
 - หลักการบริหารประเทศแบบใหม่
 - หลักการบริหารเศรษฐกิจแบบใหม่
 - หลักการบริหารจัดการที่ดิน และน้ำเพื่อการเกษตร
 - หลักการบริหารจัดการด้านอุตสาหกรรมและการเกษตร
- หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญที่สุด คืออะไร
 - การจัดการ
 - การพึ่งตนเอง
 - การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
 - ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคี
- เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเรื่องใด
 - ป่าไม้
 - ดิน

- ค. น้ำ
 - ง. ดินและน้ำ
7. การแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน 30:30:30:10 ตามหลักของเกษตรทฤษฎีใหม่ 10 หมายถึงพื้นที่ใช้ทำอะไร
- ก. ปลูกข้าว
 - ข. ปลูกพืชผักสำหรับใช้เป็นอาหาร
 - ค. ปลูกบ้านที่อยู่อาศัย
 - ง. ขุดสระน้ำ
8. เนื้อที่ในการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่จะต้องมีเนื้อที่ประมาณกี่ไร่
- ก. ประมาณ 5 ไร่
 - ข. ประมาณ 10 ไร่
 - ค. ประมาณ 20 ไร่
 - ง. ประมาณ 30 ไร่
9. ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ดำเนินชีวิตแบบใด
- ก. ดำเนินชีวิตที่พอเพียง
 - ข. ตามยถากรรม
 - ค. ดำเนินชีวิตตามปกติ
 - ง. ดำเนินชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย
10. ทฤษฎีใหม่และการดำเนินในชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งแก้ไขปัญหาในด้านใดในสังคมเป็นสำคัญ
- ก. ความยากจน
 - ข. ปัญหาการก่อการร้าย
 - ค. ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม
 - ง. ปัญหาความแตกแยกของประชาชน
11. หลักการทรงงานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีกี่หลักการ
- ก. 20 หลักการ
 - ข. 21 หลักการ
 - ค. 22 หลักการ
 - ง. 23 หลักการ
12. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริฟื้นฟูป่าไม้ไว้อย่างไร
- ก. ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
 - ข. ปลูกป่า
 - ค. ใช้ธรรมชาติฟื้นฟูธรรมชาติ
 - ง. ปลูกป่าร่วมกับใช้เทคโนโลยี
13. ข้อใดคือหลักการทรงงาน
- ก. ระเบิดจากข้างใน
 - ข. การมีส่วนร่วม

- ค. การพึ่งพาตนเอง
 - ง. ถูกทุกข้อ
14. หลักการการให้ และการเสียสละ สอดคล้องกับหลักการทรงงานข้อใด
- ก. การใช้ธรรมปราบอธรรม
 - ข. ขาดทุน คือ กำไร
 - ค. ประโยชน์ส่วนร่วม
 - ง. การพึ่งพาตนเอง
15. มุลินธิปิณฑทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ยึดหลักพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เป็นบันได 3 ขั้นสู่ความสำเร็จ คือ ข้อใด
- ก. เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
 - ข. เข้าหลักการ เข้าใจ เข้าถึง
 - ค. พัฒนา เข้าหลักการ เข้าถึง
 - ง. เข้าใจ เข้าถึง เข้าหลักการ

ตอนที่ 2 ตอบคำถามต่อไปนี้

ท่านมีความต้องการให้ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลแห่งนี้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ ที่ 1

เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรงสายกลาง

พอประมาณ

มีเหตุผล

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

เงื่อนไขความรู้อ
(รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง)

เงื่อนไขคุณธรรม
(จิตใจดี สุจริต อดิปัญญา ขยันอดทน แบ่งปัน)

นำไปสู่

ชีวิต / เศรษฐกิจ / สังคม / สิ่งแวดล้อม

สมดุล / มั่นคง / ยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียง คืออะไร

เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดรวมถึงการพัฒนาและบริหารประเทศที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลาง คำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

1. หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1.1 กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นมุมมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤตเพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

1.2 คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

1.3 คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

1.3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นเช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

1.3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

1.3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึง ความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

1.4 เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

1.4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบ ที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

1.4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

1.5 แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง ในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

2. หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ถือว่าเป็นนวัตกรรมที่มีคุณค่าอย่างยิ่งและยังมีความลึกซึ้งก้าวหน้าและเหมาะสมสำหรับสังคมหลักการสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 ประการ คือ

- 2.1 ความพอประมาณ คือ ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป ไม่เติบโตเร็วเกินไป ไม่ช้าเกินไปและไม่โดดเด่นเกินไป
- 2.2 ความมีเหตุผลคือทุกอย่างต้องมีที่ไปที่มาอธิบายได้การส่งเสริมกันในทางที่ดีสอดคล้องกับหลักพุทธธรรม คือ ความเป็นเหตุเป็นผลเพราะสิ่งนี้ทำให้เกิดสิ่งนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้นตามเหตุผลปัจจัย
- 2.3 ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี จะต้องปกป้องคุ้มครองไม่ให้เกิดความเสียหายที่ไม่ควรจะเป็น เช่น เกิดความเสียหายเพราะมีความโลภมากเกินไป
- 2.4 ความรอบรู้ต้องมีความรอบคอบ มีการใช้ความรู้ ใช้วิทยาการด้านความระมัดระวัง มีการจัดองค์ความรู้ที่ดี ดำเนินการอย่างรอบคอบ ครบถ้วนรอบด้าน ครบทุกมิติ
- 2.5 ความมีคุณธรรมความดี คุณธรรมความดีเป็นพื้นฐานของความมั่นคง ซึ่งประกอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มานะอดทน พากเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

3. การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

3.1 การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 ยึดหลักประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นทุกด้าน ลดสิ่งฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต

3.1.2 ประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริต

3.1.3 ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้อง

3.1.4 ขวนขวายหาความรู้ เพื่อให้ชีวิตพ้นจากความทุกข์ สร้างรายได้ที่เพิ่มพูนให้มีอย่างพอเพียง

3.1.5 ปฏิบัติตนตามแนวทางที่ดี ละสิ่งชั่วร้าย

3.2 การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 ดำรงชีวิตที่สมดุลมีความสุขตามอัตภาพ

3.2.2 พัฒนาเศรษฐกิจของตนเองให้มีความมั่นคง

3.2.3 การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเอื้ออาทร/เกื้อกูลกัน

ใบงานที่ 1

เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ-สกุล.....

ขอให้ตอบคำถามต่อไปนี้

1. เศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นมาอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ให้อีกตัวอย่างหลักการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา 5 ข้อ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.กิจกรรมต่อเนื่อง

ให้ท่านไปสำรวจชุมชนของท่านว่ามีใครหรือครอบครัวใดที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและเตรียมมาเล่าให้กลุ่มฟังในการมาพบกันครั้งต่อไป

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง เกษตรทฤษฎีใหม่

เศรษฐกิจพอเพียงความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่ แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นขั้นตอนนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรม เฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐาน กับ แบบก้าวหน้า ได้ดังนี้ความพอเพียงในระดับบุคคล และครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น ให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30:30:30:10 ซึ่งหมายถึง

พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ 30% ให้ขุดสระเก็บกักน้ำเพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝน และใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์และพืชน้ำต่างๆ

พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ 30% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝนเพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันสำหรับครอบครัวให้เพียงพอตลอดปี เพื่อตัดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้

พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ 30% ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคก็นำไปจำหน่าย

พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ 10% เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ ถนนหนทาง และโรงเรียนอื่นๆ

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนจนได้ผลแล้ว ก็ต้องเริ่มขั้นที่สอง คือให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูป กลุ่ม หรือ สหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินการในด้าน

1. การผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ซลประทาน ฯลฯ)
2. การตลาด (ลานตากข้าว ยุ้ง เครื่องสีข้าว การจำหน่าย)
3. การเป็นอยู่ (กะปิ น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ)
4. สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้)
5. การศึกษา (โรงเรียน ทุนการศึกษา)
6. สังคมและศาสนา

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม เมื่อดำเนินการผ่านขั้นที่สองแล้ว เกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรก็ควรพัฒนาก้าวหน้าไปสู่ขั้นที่สามต่อไป คือติดต่อประสานงาน เพื่อจัดหาทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร หรือบริษัท ห้างร้านเอกชน มาช่วยในการลงทุน และพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคาร หรือบริษัทเอกชนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือ

- เกษตรกรขายข้าวได้ราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)
- ธนาคารหรือบริษัทเอกชนสามารถซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกตรงจากเกษตรกรและมาสีเอง)
- เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาต่ำ เพราะรวมกันซื้อเป็นจำนวนมาก

(เป็นร้านสหกรณ์ราคาขายส่ง)

- ธนาคารหรือบริษัทเอกชน จะสามารถกระจายบุคลากร เพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

ใบงานที่ 2

เรื่อง เกษตรทฤษฎีใหม่

ชื่อ-สกุล.....

ขอให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1. ท่านสามารถนำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ให้ยกตัวอย่างเกษตรทฤษฎีใหม่ที่รู้จักในท้องถิ่นมาอย่างน้อย 1 แห่ง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

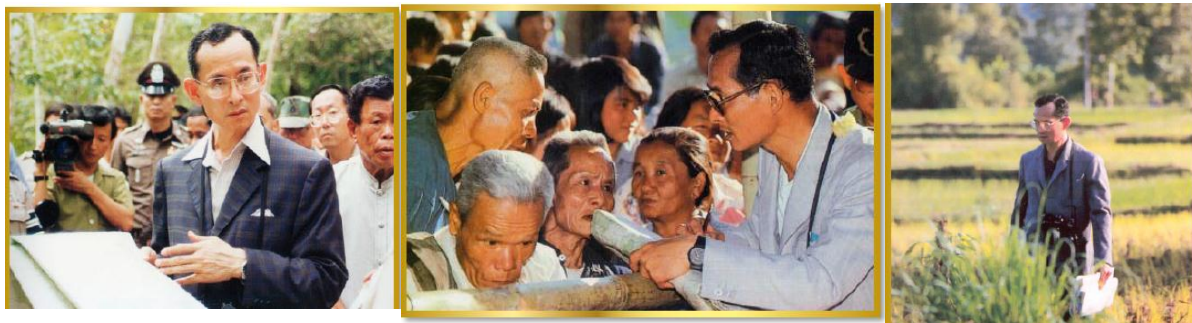
3.กิจกรรมต่อเนื่อง

ให้ท่านไปสำรวจชุมชนของท่านว่ามีใครหรือครอบครัวใดที่นำเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในชีวิตประจำวัน และเตรียมมาเล่าให้กลุ่มฟังในการมาพบกันครั้งต่อไป

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง หลักการทรงงาน

พระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงปฏิบัตินับตั้งแต่เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย์สิริราชสมบัติในปี 2489 แสดงให้เห็นถึงพระเมตตา และพระมหากรุณาในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่พสกนิกรทั้งแผ่นดินให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทรงทุ่มเทพระวรกายตรากตรำและมุ่งมั่นเพื่อพสกนิกร

การทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย และสามารถปฏิบัติได้จริง โดยทรงเน้น “การพัฒนาคน” เป็นตัวตั้ง และยึดหลักผลประโยชน์ของปวงชนและการมีส่วนร่วมตัดสินใจของประชาชน

“หลักการทรงงาน ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ที่สำนักคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) รวบรวมไว้มีความหลากหลายถึง 23 หลักการซึ่งปวงชนชาวไทยสามารถน้อมนำไปปฏิบัติในวาระและโอกาสต่างๆตามความเหมาะสม

1. ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ

ศึกษาข้อมูล รายละเอียดอย่างเป็นระบบ ทั้งข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร แผนที่ สอบถามจากเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และราษฎรในพื้นที่ ให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้อง

2. ระเบิดจากข้างใน

สร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่จะเข้าไปพัฒนา ให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน

3. แก้ปัญหาจากจุดเล็ก

มองปัญหาในภาพรวม แต่การแก้ปัญหาจะเริ่มจากจุดเล็กๆคือการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่คนมักจะมองข้าม

4. ทำตามลำดับขั้น

การพัฒนาให้เริ่มต้นจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดของประชาชนก่อน ได้แก่ สาธารณสุข ต่อไปจึงเป็นเรื่อง สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และสิ่งจำเป็นสำหรับประกอบอาชีพ

5. ภูมิสังคม

การพัฒนาใดๆ ต้องคำนึงถึงภูมิประเทศของบริเวณนั้น เช่น ดิน, น้ำ, ป่า, เขา ฯลฯ และสังคมวิทยา เช่น นิสัยใจคอของผู้คน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

6. องค์กรรวม

คิดอย่างองค์กรรวม หรือมองอย่างครบวงจร มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง

7. ไม่ติดตำรา

การทำงานมีลักษณะที่อนุโลม รอมชอมกับสภาพธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สภาพสังคม จิตวิทยาของชุมชน ไม่ผูกมัดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย

8. ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

แก้ไขปัญหาด้วยความประหยัด เรียบง่าย ราษฎรสามารถทำตัวเอง หาได้ในท้องถิ่น และประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้นๆ

9. ทำให้ง่าย

ทำสิ่งยากให้กลายเป็นง่าย ทำสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย

10. การมีส่วนร่วม

เปิดโอกาสให้สาธารณชน ประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชน หรือความต้องการของสาธารณชน

11. ประโยชน์ส่วนรวม

การให้เพื่อส่วนรวมนั้น ไม่ได้ให้เพื่อส่วนรวมอย่างเดียว แต่เป็นการให้เพื่อตนเอง สามารถมีส่วนร่วมหรือสังคมที่จะอาศัยอยู่ได้

12. บริการที่จุดเดียว

ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้นแบบการบริหารรวมที่จุดเดียว เพื่อประชาชนที่จะมาใช้บริการ ได้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย โดยมีหน่วยงานส่วนราชการต่างๆ มาร่วมดำเนินการและให้บริการ ณ ที่แห่งเดียว

13. ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ

หากเราต้องการแก้ไขธรรมชาติจะต้องใช้ธรรมชาติเข้าช่วยเหลือ เช่น การแก้ปัญหาป่าเสื่อมโทรม พระราชทานพระราชดำริการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก(ต้นไม้) ปลอ่ยให้ธรรมชาติช่วยฟื้นฟูธรรมชาติ

14. ใช้ธรรมชาติปราบธรรมชาติ

นำกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็นหลักและแนวปฏิบัติที่สำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงสถานะที่ไม่ปกติให้เข้าสู่ระบบที่เป็นปกติ เช่น การใช้ผักตบชวาบำบัดน้ำเสียโดยดูดซึมสิ่งสกปรกปนเปื้อนในน้ำ

15. ปลูกป่าในใจคน

การที่จะฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับคืนมา จะต้องปลูกจิตสำนึกให้คนรักป่าเสียก่อน แล้วคนเหล่านั้นก็จะปลูกต้นไม้ลงบนแผ่นดิน และรักษาต้นไม้ด้วยตนเอง

16. ขาดทุนคือกำไร

การเสียคือการให้ หลักการคือ "การให้" และ "การเสียสละ" เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไร คือ ความอยู่ดีมีสุขของราษฎร

17. การพึ่งตนเอง

การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้วยการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้ประชาชนแข็งแรงพอที่จะดำรงชีวิตได้ต่อไป ขั้นต่อไปก็คือ การพัฒนาให้ประชาชนสามารถอยู่ในสังคมได้ตามสภาพแวดล้อม และสามารถ "พึ่งตนเองได้" ในที่สุด

18. พออยู่พอกิน

ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่มีความยากลำบากให้สามารถอยู่ได้อย่าง "พออยู่พอกิน" เสียก่อนแล้วจึงค่อยขยายให้มีขีดสมรรถนะที่ก้าวหน้าต่อไป

19. เศรษฐกิจพอเพียง

เป็นแนวทางการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความเข้มแข็งหรือภูมิคุ้มกันทุกด้านซึ่งจะสามารถอยู่ได้อย่างสมดุล ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง ปรัชญานี้สามารถประยุกต์ใช้ทั้งระดับบุคคล องค์กร ชุมชน

20. ความซื่อสัตย์ สุจริต จริ่งใจต่อกัน

ผู้ที่มีความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้น้อย ก็ย่อมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มาก แต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ

21. ทำงานอย่างมีความสุข

ทำงานโดยคำนึงถึงความสุขที่เกิดจากการได้ทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น

22. ความเพียร

จากตัวอย่างบทพระราชนิพนธ์พระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์เพียรว่ายน้ำอยู่ 7 วัน 7 คืน แม้จะมองไม่เห็นฝั่งแต่ยังคงว่ายต่อไป ไม่จมนลง จนกลายเป็นอาหารของปลา และได้รับความช่วยเหลือจนถึงฝั่งได้ในที่สุด

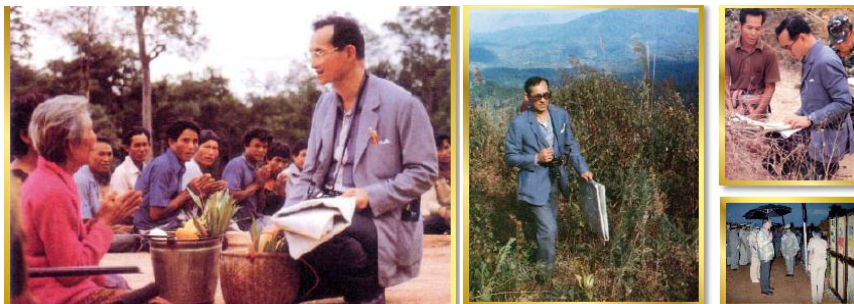
23. รู้-รัก-สามัคคี

รู้ : การที่เราจะลงมือทำสิ่งใดนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหา และรู้ถึงวิธีแก้ปัญหา

รัก : เมื่อเรารู้ครบด้วยกระบวนการแล้ว จะต้องเห็นคุณค่า เกิดศรัทธา เกิดความรักที่จะเข้าไปลงมือ

ปฏิบัติแก้ปัญหาต่างๆ

สามัคคี : เมื่อถึงขั้นลงมือปฏิบัติต้องคำนึงเสมอว่าเราทำคนเดียวไม่ได้ ต้องร่วมมือร่วมใจกัน สามัคคีกันเป็นหมู่คณะ จึงจะเกิดพลังในการแก้ปัญหาให้ลุล่วงด้วย

ใบงานที่ 3
เรื่อง หลักการทรงงาน

ชื่อ-สกุล.....

ขอให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1. ท่านสามารถนำหลักการทรงงานไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง ตอบมาอย่างน้อย 5 ข้อ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ท่านสามารถนำหลักการทรงงานไปใช้ในชุมชนของตนเองได้อย่างไรบ้าง ตอบมาอย่างน้อย 5 ข้อ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.กิจกรรมต่อเนื่อง

ให้ท่านไปสำรวจชุมชนของท่านว่ามีใครหรือครอบครัวใดที่นำหลักการทรงงานมาใช้ในชีวิตประจำวัน และเตรียมมาเล่าให้กลุ่มฟังในการมาพบกันครั้งต่อไป

ใบความรู้ที่ 4

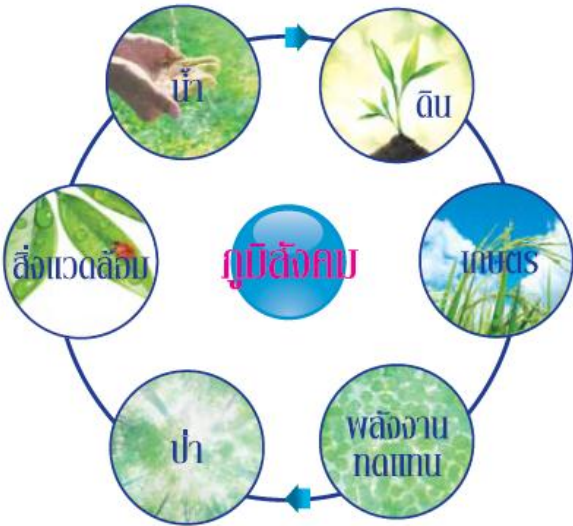
เรื่อง ปิตทงหล้งพระ

โครงการมูลนิธิปิตทงหล้งพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

โครงการปิตทงหล้งพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2551 โดยมีพันธกิจที่สำคัญ คือ ให้ประชาชนสามารถเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ตรงจากแนวพระราชดำริมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ยกกระดับฐานะความเป็นอยู่และส่งเสริมอาชีพประชาชน รวมทั้งส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และกระตุ้นจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมไทย

หลักการที่ยึดมั่น

มูลนิธิปิตทงหล้งพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มุ่งมั่นดำเนินการโดยยึดหลักการองค์ความรู้ 6 มิติในการปฏิบัติงานตามรอยพระยุคลบาท

มิติที่ 1 น้ำ
การป้องกันและแก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นน้ำ
ไปจนถึงปลายน้ำ

มิติที่ 2 ดิน
การป้องกันและแก้ไขปัญหาในเรื่องของสภาพดิน
ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการทำการเกษตร

มิติที่ 3 เกษตร
การนำเกษตรทฤษฎีใหม่
มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในแต่ละพื้นที่

มิติที่ 4 พลังงานทดแทน
การปรับใช้พลังงานให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

โดยการคิดค้นและพัฒนาพลังงานทางเลือก

ที่ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

มิติที่ 5 ป่า

การลดการตัดไม้ทำลายป่า

และส่งเสริมให้มีการปลูกป่าในรูปแบบต่าง ๆ

โดยการปลูกฝังจิตสำนึกให้ชุมชนเห็นความสำคัญของป่า

มิติที่ 6 สิ่งแวดล้อม

การนำแนวทางการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย

มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นการดำรงชีวิตอยู่

อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

หลักการพัฒนา

การพัฒนา เป็นเรื่องของการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชน สร้างทีมพี่เลี้ยง การออกแบบหลักสูตรและแผนการพัฒนา การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติของชุมชนรวมทั้งการให้ทีมพี่เลี้ยงให้คำแนะนำในชุมชน และติดตามสนับสนุนประเมินผล

การเข้าถึง เป็นเรื่องการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมโดยมุ่งสื่อสารสร้างความเข้าใจ และความมั่นใจกับชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา มากที่สุด

การเข้าใจ คือ การสร้างให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐาน ด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของชุมชน ค้นหารากของปัญหา และรวบรวมองค์ความรู้ของโครงการพระราชดำริทั่วประเทศ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ยึดหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ คือ เข้าใจ เข้าถึงและ พัฒนา เป็นบันได 3 ขั้นสู่ความสำเร็จ

เริ่มต้นด้วยการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับนโยบาย หน่วยงานภาครัฐในจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคชุมชน เกี่ยวกับแนวทางการทำงานของปิดทองหลังพระฯ และสร้างความพร้อมให้ชาวบ้านเป็นผู้ลุกขึ้นมาทำงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเอง พัฒนาศักยภาพทีมงาน และอาสาสมัครปิดทองหลังพระ (อสพ.) ในพื้นที่ ที่จะอยู่กับชาวบ้านตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนงานและถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ไปสู่ชาวบ้าน และสานต่อการพัฒนาเมื่อทีมพี่เลี้ยงถอนตัวทีมงานทั้งหมดจะเข้าถึงชาวบ้าน ด้วยการพบปะพูดคุย เรียนรู้วิถีชีวิต ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ความเชื่อ และลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกที่เป็นจริงของหมู่บ้านในทุกมิติ ทั้งรายบุคคล รายครัวเรือน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะกายภาพ (ดิน น้ำ ป่า) การใช้ประโยชน์ที่ดิน ประชากร เศรษฐกิจ รายได้ รายจ่าย ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงจากนั้นจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจำแนกปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของชาวบ้าน และกำหนดเป็นแผนการพัฒนาพื้นที่ต่อไป

ใบงานที่ 4
เรื่อง ปิตทอหงหลั้พระ

ชื่-สกุล.....

จากการชม(วิดีโอ)กรณีตัวอย่าง โครงการปิตทอหงหลั้พระ อ.หนองว้าวขอ จ.อุดรธานี
ผู้เรียนได้ประโยชน์อย่างไรบ้าง อธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมต่อเนื่อง

ให้ท่านไปสำรวจชุมชนของท่านว่ามีใครหรือครอบครัวใดที่นำเรื่องปิตทอหงหลั้มาใช้ในชีวิตประจำวัน
และเตรียมมาเล่าให้กลุ่มฟังในการมาพบกันครั้งต่อไป

แบบทดสอบหลังเรียน
หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

คำชี้แจง ตอนที่ 1 ให้เลือกข้อตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดอธิบายถึงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. แนวคิดนี้ใช้ได้เฉพาะเกษตรกรเท่านั้น
 - ข. ความพอเพียง คือ การรู้จักคิด พอใจกับสิ่งที่ตนมีอยู่
 - ค. ความพอเพียง หมายถึง พออยู่ พอกิน พอใช้ และไม่พึ่งพาผู้อื่น
 - ง. ความพอเพียง คือ การพอมี พอกินสำหรับตนเอง และครอบครัว
2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงในช่วงภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ
 - ก. นิตยา ส่งจอร์จยนต์รุ่นใหม่ที่น่าเข้ามาจากยุโรป
 - ข. จันทิมา นั่งรถประจำทางมาทำงานแทนการขับรถส่วนตัว
 - ค. สาวิตรี เดินทางไปพักผ่อนต่างประเทศเป็นประจำทุกเดือน
 - ง. พรรณทิภา สั่งซื้อเครื่องสำอางของต่างประเทศทางอินเทอร์เน็ต
3. นายสมศักดิ์ อายุ 45 ปี ถูกบริษัทจ้างให้ออกจากงาน พร้อมทั้งให้เงินสดจำนวนหนึ่ง ถ้านักเรียนเป็นสมศักดิ์ จะทำอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - ก. เปิดร้านขายของชำ
 - ข. นำเงินไปลงทุนในตลาดหุ้น
 - ค. นำเงินไปซื้อรถใหม่ป้ายแดง
 - ง. นำเงินไปฝากธนาคารเพื่อกินดอกเบี้ย
4. ทฤษฎีใหม่ หมายถึงอะไร
 - ก. หลักการบริหารประเทศแบบใหม่
 - ข. หลักการบริหารเศรษฐกิจแบบใหม่
 - ค. หลักการบริหารจัดการที่ดิน และน้ำเพื่อการเกษตร
 - ง. หลักการบริหารจัดการด้านอุตสาหกรรมเกษตร
5. หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญที่สุด คืออะไร
 - ก. การจัดการ
 - ข. การพึ่งตนเอง
 - ค. การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
 - ง. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคี

6. เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเรื่องใด
 - ก. ป่าไม้
 - ข. ดิน
 - ค. น้ำ
 - ง. ดินและน้ำ
7. การแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน 30:30:30:10 ตามหลักของเกษตรทฤษฎีใหม่ 10 หมายถึงพื้นที่ใช้ทำอะไร
 - ก. ปลูกข้าว
 - ข. ปลูกพืชผักสำหรับใช้เป็นอาหาร
 - ค. ปลูกบ้านที่อยู่อาศัย
 - ง. ขุดสระน้ำ
8. เนื้อที่ในการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่จะต้องมีเนื้อที่ประมาณกี่ไร่
 - ก. ประมาณ 5 ไร่
 - ข. ประมาณ 10 ไร่
 - ค. ประมาณ 20 ไร่
 - ง. ประมาณ 30 ไร่
9. ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ดำเนินชีวิตแบบใด
 - ก. ดำเนินชีวิตที่พอเพียง
 - ข. ตามยถากรรม
 - ค. ดำเนินชีวิตตามปกติ
 - ง. ดำเนินชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย
10. ทฤษฎีใหม่และการดำเนินในชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งแก้ไขปัญหาด้านใดในสังคมเป็นสำคัญ
 - ก. ความยากจน
 - ข. ปัญหาการก่อการร้าย
 - ค. ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม
 - ง. ปัญหาความแตกแยกของประชาชน
11. หลักการทรงงานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีกี่หลักการ
 - ก. 20 หลักการ
 - ข. 21 หลักการ
 - ค. 22 หลักการ
 - ง. 23 หลักการ
12. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริฟื้นฟูป่าไม้อย่างไร
 - ก. ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่
 - ข. ปลูกป่า
 - ค. ใช้ธรรมชาติฟื้นฟูธรรมชาติ
 - ง. ปลูกป่าร่วมกับใช้เทคโนโลยี

13. ข้อใดคือหลักการทรงงาน
 - ก. ระเบิดจากข้างใน
 - ข. การมีส่วนร่วม
 - ค. การพึ่งพาตนเอง
 - ง. ถูกทุกข้อ
14. หลักการการให้ และการเสียสละ สอดคล้องกับหลักการทรงงานข้อใด
 - ก. การใช้ธรรมปราบอธรรม
 - ข. ขาดทุน คือ กำไร
 - ค. ประโยชน์ส่วนร่วม
 - ง. การพึ่งพาตนเอง
15. มุลินธิปิณฑองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ยึดหลักพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เป็นบันได 3 ขั้นสู่ความสำเร็จ คือ ข้อใด
 - ก. เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
 - ข. เข้าหลักการ เข้าใจ เข้าถึง
 - ค. พัฒนา เข้าหลักการ เข้าถึง
 - ง. เข้าใจ เข้าถึง เข้าหลักการ

ตอนที่ 2

ท่านได้รับความรู้และแนวคิดอะไรจากการชมการถ่ายทอดสดพิธีเปิด ศูนย์เรียนรู้และ
เกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล จาก 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท
สำนักงาน กศน.จังหวัดอุดรธานี

ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับการศึกษา
 ประถม มัธยมศึกษา
 มัธยมปลาย ปวช. อื่นๆ(ระบุ).....
3. อายุ
 อายุ 15 - 25 ปี อายุ 26 - 35 ปี
 อายุ 36 - 45 ปี อายุ 46 - 55 ปี อายุ 55 ปี ขึ้นไป

หัวข้อ	ดีมาก	ดี	พอใช้
ตอนที่ 1 เนื้อหาการเรียนรู้			
1.1 มีความเหมาะสมกับการอบรม			
1.2 สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม			
1.3 มีความทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน			
ตอนที่ 2 วิทยากร			
2.1 ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของวิทยากร			
2.2 เทคนิคการถ่ายทอดหรือบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจ			
2.3 การตอบคำถามของวิทยากร			
2.4 สื่อ และการออกแบบกระบวนการอบรม			
ตอนที่ 3 ระยะเวลาในการฝึกอบรม			
3.1 การแบ่งช่วงเวลาในแต่ละเนื้อหา มีความเหมาะสม			
3.2 ในภาพรวมของการจัดการเรียนรู้			
ตอนที่ 4 สถานที่จัดการเรียนรู้			
4.1 ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของวิทยากร			
4.2 เทคนิคการถ่ายทอดหรือบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจ			
4.3 ห้องมีลักษณะและบรรยากาศเหมาะสมกับการเรียนรู้			
ตอนที่ 5 อาหาร/การเดินทาง			
5.1 อาหาร กลางวัน			
5.2 อาหารว่างและเครื่องดื่ม			
5.3 ความสะดวกในการเดินทาง			

ข้อเสนอแนะ

หมายเหตุ:แบบประเมินนี้ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ต่อไป

คำกล่าวรายงาน

พิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล
วันที่ 13 มิถุนายน 2559

ณ กศน. ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัดอุดรธานี
โดย นาย/นาง.....(ตำแหน่ง).....

เรียน(ตำแหน่งประธาน) นาย/นาง/นางสาว.....

กระผม/ดิฉัน..... ครู กศน.ตำบลในนามของผู้บริหารสำนักงาน กศน.จังหวัดอุดรธานีและผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ.....ตลอดจน เจ้าหน้าที่และนักศึกษา กศน. ตำบล ขอขอบพระคุณท่าน... (ตำแหน่ง).....(ชื่อ-สกุล)..... เป็นอย่างสูงที่ได้ให้เกียรติ มาเป็นประธานพิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลในวันนี้ กระผม/ดิฉันใคร่ขอรายงานถึงความเป็นมาของศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลพอเป็นสังเขป ดังนี้

ด้วยสำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ในการร่วมมือกันจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล ทุกตำบลทั่วทั้งประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตร ทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสู่ประชาชน
2. เพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดตั้งหมู่บ้านการเรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท
3. เพื่อสนับสนุนแนวทางในการเผยแพร่องค์ความรู้ตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ เกษตรทฤษฎีใหม่ ผ่านกลไกการเรียนรู้ของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. เพื่อร่วมมือด้านการรักษาความมั่นคงสถาบันหลักของชาติโดยให้นักศึกษา กศน. และประชาชนได้ ตระหนักรู้ และเห็นความสำคัญของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
5. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ให้เกิดการจัดการความรู้ของชุมชนในรูปแบบชุมชนศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ที่คนไทยควรยึดถือเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการดำเนิน ชีวิตอย่างมีคุณภาพ อันเป็นเป้าหมายในการพัฒนาไปสู่ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตร ทฤษฎีใหม่ประจำตำบลต่อไปอย่างยั่งยืน

สำหรับกิจกรรมในวันนี้ ประกอบด้วยพิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตร ทฤษฎีใหม่ประจำตำบล และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท มีกิจกรรม ทั้งหมด 9 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1พิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ ประจำตำบล กิจกรรมที่ 2 ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน กิจกรรมที่ 3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมที่ 4 เกษตรทฤษฎีใหม่ และชมวีดิทัศน์ เรื่อง.....กิจกรรมที่ 57 หลักการทรง งาน และศึกษาด้วยตนเองจากนิทรรศการ กิจกรรมที่ 6 ผู้เรียนศึกษากรณีตัวอย่าง โครงการปิดทองหลังพระ อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี กิจกรรมที่ 7 สรุปแนวทางการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล โดยให้ผู้เรียน ชมการถ่ายทอดสดพิธีเปิด ศูนย์เรียนรู้และ

เกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล จาก 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ และฟังการกล่าวรายงานของพลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ การบรรยายให้ข้อคิดเห็นการดำเนินงานของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ประธานพิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล กิจกรรมที่ 8 ผู้เรียนจัดทำแบบทดสอบหลังเรียน กิจกรรมที่ 9 ประธานกล่าวปิด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตร เรียนรู้ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท

การเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล ในวันนี้ ซึ่งเป็นวันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2559 ได้ดำเนินการเปิดพร้อมกันทุกตำบลทั่วประเทศ โดยส่วนกลางจัด ณ หอประชุมวายุภักษ์ ชั้น 4 อาคารศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร สำหรับในส่วนภูมิภาคได้กำหนดพิธีเปิด ณ กศน. ตำบลทุกตำบลทั่วประเทศ ซึ่งมีการถ่ายทอดสดผ่านสถานีโทรทัศน์ ETV พร้อมทั้งเชื่อมโยงสัญญาณถ่ายทอดสดจาก กศน.ตำบล ใน 5 ภูมิภาค ไปยังส่วนกลาง

สำหรับ ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล.....แห่งนี้ จัดตั้งขึ้นโดยมีคณะกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล ซึ่งมี นาย/นาง.....ประธาน กศน.ตำบล..... เป็นประธานคณะกรรมการ และมีนาย/นาง/นางสาว.....หัวหน้า กศน.ตำบล.....เป็นเลขานุการ อีกทั้งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ช่วยกันดำเนินการและขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล..... แห่งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลแล้ว กระผม/ดิฉัน ใคร่ขอกราบเรียนเชิญท่านประธาน ได้เปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล.....พร้อมพบปะ พูดคุยกับผู้เข้าร่วมพิธีเปิดในครั้งนี้ ขอกราบเรียนเชิญครับ/ค่ะ

คำกล่าวเปิด

พิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล

วันที่ 13 มิถุนายน 2559

ณ กศน. ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัดอุดรธานี

โดย นาย/นาง.....(ตำแหน่ง).....

เรียนบุคลากร เจ้าหน้าที่ กศน. ตำบล..... และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน และสวัสดิ์ นักศึกษา กศน. และพี่น้องประชาชนที่เคารพทุกคน

กระผม/ดิฉัน มีความยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่ได้มาเป็นประธานพิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล ในวันที่

จากการรับฟังคำกล่าวรายงาน ทำให้ทราบว่า สำนักงาน กศน. และ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ได้ร่วมกันขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล ทุกตำบลทั่วทั้งประเทศ อีกทั้งได้จัดให้มีพิธีเปิดพร้อมกันทุกตำบลทั่วประเทศ จำนวน 7, 424 แห่ง ในวันที่ หากกล่าวถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกคนก็ต้องระลึกถึงแนวทางการดำเนินชีวิต และวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 30 ปี เพื่อให้สังคมไทยดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ไม่ว่าจะเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ บนพื้นฐานวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยสู่ "ความพอเพียง" โดยยึดหลักคิด "3 ห่วง 2 เงื่อนไข" คือ ความพอประมาณความมีเหตุผลการมีภูมิคุ้มกันที่ดี บนเงื่อนไขความรู้ และคุณธรรมเพื่อนำไปสู่ความสมดุลของเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ นั้น ขั้นแรก ต้องยึดหลัก "พึ่งตนเอง" คือ พยายามพึ่งตนเองให้ได้ก่อน ซึ่งแต่ละครอบครัวจะต้องมีการบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น มีข้อมูล รายรับ-รายจ่าย ในครอบครัวของตนเอง สามารถรักษาระดับการใช้จ่ายของตน ไม่ให้เป็นหนี้ และรู้จักตั้งศักยภาพในตัวเองจัดการเรื่องของปัจจัยสี่ให้ได้ในระดับหนึ่ง การพัฒนาตนเองให้สามารถ "อยู่ได้อย่างพอเพียง" คือ ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลางให้อยู่ได้อย่างสมดุล คือ มีความสุขที่แท้จริง ไม่ให้รู้สึกขาดแคลนจนต้องเบียดเบียนตนเอง หรือดำเนินชีวิตอย่างเกินพอดีจนต้องเบียดเบียนผู้อื่น หรือเบียดเบียนสิ่งแวดล้อมแม้ว่าระดับความพอเพียงของแต่ละคนจะไม่เท่าเทียมกันแต่ทุกคนก็สามารถดำเนินชีวิตตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงได้ด้วยการ ยึดมั่นในหลักการ 3 ประการเหมือนกัน คือ การใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง รู้จักพัฒนาตนเองด้วยการพยายามทำจิตใจให้ผ่องใส รวมทั้งมีความเจริญและความเย็น ในจิตใจอยู่เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง การคิดพึ่งพาตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อมีปัญหาจากการดำเนินชีวิต ก็ให้ใช้สติปัญญาไตร่ตรองหาสาเหตุของปัญหาและแก้ไขไปตามเหตุและปัจจัย ด้วยความสามารถและศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ ก่อนที่จะคิดพึ่งผู้อื่น และมีการปรึกษาหารือถ้อยทีถ้อยอาศัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง รู้จักลดกิเลสและลดความต้องการของตนเองลง เพื่อให้เหลือแรงและเวลาในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากขึ้นนั่นหมายถึงจะต้องยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้ ประหยัดตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพ และยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง และสุจริต

สำหรับหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การทำไร่นาสวนผสม และการเกษตรผสมผสาน มีการปลูกพืชผักสวนครัว การทำปุ๋ยหมักปุ๋ยคอก และใช้วัสดุเหลือใช้มาเป็นปัจจัยการผลิตปุ๋ย เพื่อลดค่าใช้จ่ายและบำรุงดินซึ่งในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่นั้นกิจกรรมทุกอย่างจะพึ่งกันและกัน เช่น การเลี้ยงปลาในนาข้าว ผลผลิตจากข้าวเป็นอาหารปลาในขณะที่ปลากินแมลงศัตรูของข้าว และมูลปลาเป็นปุ๋ยของต้นข้าว การปลูกผักกับการเลี้ยงไก่ ไก่กินเศษพืชผัก มูลไก่เป็นปุ๋ยสำหรับผัก มูลสัตว์ทำเป็นปุ๋ยคอก เศษหญ้าไปไม้ทำปุ๋ยหมัก เศษพืชผักเป็นอาหารปลา ฟางข้าวใช้เพาะเห็ด เหล่านี้เป็นต้น

ดังนั้นการที่สำนักงาน กศน. ได้ขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล ลงสู่ประชาชนทั่วทุกพื้นที่ในครั้งนี้ นับว่าเป็นเรื่องที่ดี นอกจากนี้ศูนย์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล.. ยังเป็นแหล่งข้อมูลปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ อีกทั้งนำเสนอหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมทั้งมีแหล่งข้อมูลและศูนย์สาธิตการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ของตำบล ซึ่งจะทำให้ประชาชนทุกคนได้ตระหนักรู้และเกิดความภาคภูมิใจในสถาบันหลักของชาติ ตลอดจนได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาปรับใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งก็จะส่งผลให้ชุมชนและสังคมอยู่ดีมีสุข

โอกาสนี้ ขอขอบคุณและคาดหวังว่า หน่วยงาน องค์กร เครือข่าย และ พี่น้องประชาชนในพื้นที่ตำบล.....จะร่วมกันสนับสนุน /ให้ความร่วมมือในการที่จะช่วยกันขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล.....ทั้งน้อมนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งนอกจากจะสนองตอบนโยบายของรัฐบาลแล้ว ยังส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขของพี่น้องประชาชนทุกคน ทั้งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนสืบไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควร กระผม/ดิฉัน ขอเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล..... ณ บัดนี้